

**Kateřina Prařáková: *Obraz Polsko-litevského
státu a Ruska ve zpravodajství české šlechty (1450—1618).*
České Budějovice,
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2015, 324 s.
(Monographia historica.
Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis, Vol. 15)**

Anotovaná práce představuje svým tematickým zaměřením v kontextu české historiografie poměrně výrazné novum. Kateřina Prařáková si totiž vytkla za cíl propojit již etablovaný výzkum raně novověké publicistiky s bádáním nad konstrukcí obrazu opozitního „jiného“, člověka vycházejícího z kulturně odlišného prostředí, kteréžto otázky bývaly tradičně zodpovídaný s využitím jiných pramenů, zejména cestopisů, cestovních deníků nebo dobové naučné literatury. Autorka ovšem kladla důraz na komunikační média: zpravodajské listy, letáky, tištěné noviny, především však na ručně psané noviny, které si s ohledem na nemalou nákladnost objednávali zástupci nejbohatších a politicky nejvýznamnějších aristokratických rodů. Základem pro takto rozvrženou analýzu se přitom staly kvalitativně i kvantitativně mimořádné sbírky dochované v rámci rodinných archivů pánů z Rožmberka, Lobkoviců a pánů z Hradce. Prařáková v anotované knize zhodnotila několikaletý výzkum prováděný nejen v České republice, ale rovněž v zahraničních archivech a knihovnách (např. v saských Drážďanech, ale s ohledem na tematický a teritoriální záběr publikace přirozeně také ve sbírkách deponovaných na území Polska). Samotnému výkladu přitom předchází představení užitých pracovních postupů, metodických inspirací, v nichž autorka nezapřela návaznost na západoevropskou produkci, a v neposlední řadě také předtavení aplikované terminologie (definovala např. obsahy pojmů „identita“, „obraz“ nebo „stereotyp“). Pátrání po subjektivních glosách či komentářích, jež by přispěly k objasnění práce s informacemi ze strany objednavatelů novin, vedly autorku rovněž k progra-

movému studiu dochované osobní korespondence. Cílem výkladu bylo pokusit se odpovědět na otázku po míře a motivech zainteresovanosti klíčových osobností z řad české a moravské šlechty na informacích o dění ve středovýchodní a východní Evropě „dlouhého“ 16. století, včetně rekonstrukce postojů, které zastávali autoři ručně psaných novin k Polákům, Litevcům, Rusům či např. Tatarům. Autorka se přitom nevyhnula ani otázkám po spolehlivosti získávaných informací, působení (auto)cenzury a propagandy. Dochází k závěru, že intenzita zájmu o sledovanou oblast byla přirozeně proměnlivá v čase a odpovídala rostoucímu či naopak klesajícímu významu „polské“ otázky v politice habsburské dynastie a také míře intenzity bojů s osmanskou velmocí v Uhrách, jež jsou českému prostředí geograficky i mocensky blízké.

Petr Kozák
Opawa